

Toimeentulotuki

LYHYESTI JA SELKEÄSTI

Sisällys

Toimeentulotuki	3
Mikä on toimeentulotuki?	7
Mihin menoihin tukea voi saada?	8
Mitkä tulot vaikuttavat tukeen?	10
Miten tuen määrä lasketaan?	12
Hakeminen ja maksaminen	14
Näin Kela palvelee	19

Selkokieltä

Tämä esite on tehty yhteistyössä Selkokeskuksen kanssa. Selkokeskus on antanut esitteelle selkotunnuksen. Se on merkki siitä, että esite on helppo lukea.

Tässä esitteessä on tärkeimmät tiedot, mutta ei kaikkia yksityiskohtia. Tarkempaa tietoa Kelan tuista saat verkkosivuilta ja soittamalla Kelaan.

Toimeentulotuki

Tässä esitteessä kerrotaan perustoimeentulotuesta. Voit saada sitä Kelasta, jos tulosi, varasi ja muut tuet eivät riitä välttämättömiin arjen menoihisi, kuten ruokaan ja asumiseen.

Seuraavilla sivuilla kerrotaan tarkemmin, millaisia menoja varten voit saada tukea. Esitteessä kerrotaan myös, kuinka tulosi ja varasi vaikuttavat tuen saamiseen.

Lisäksi esitteessä kerrotaan, miten Kela laskee tuen määrän. Esitteen lopussa on tiedot siitä, miten tukea haetaan.

Esite kertoo vuoden 2021 tilanteesta. Saat verkosta lisätietoa siitä, miten koronaepidemia vaikuttaa Kelan tukiin.

Lisätietoa verkosta ja puhelimitse

Kelan tuista kerrotaan selkokielellä osoitteessa www.kela.fi/selkosuomi

Toimeentulotuesta kerrotaan tarkemmin Kelan yleissuomenkielisillä sivuilla www.kela.fi/toimeentulotuki

Jos sinulla on kysyttävää, voit soittaa palvelunumeroon **020 692 207**

Hae ensin Kelan muita tukia

Tarkista ennen toimeentulotuen hakemista, voitko saada joitain muita Kelan tukia, kuten asumistukea tai työttömyystukia. Asumistuki ja työttömyystuet on esitelty omissa esitteissään.

Muita tukia täytyy hakea ennen kuin hakee perustoimeentulotukea.

Voit saada apua myös kunnasta, jossa asut. Oman kuntasi tuista ja palveluista saat tietoa kunnan verkkosivuilta tai sosiaalitoimistosta. Kunnan tukia ovat esimerkiksi täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki.

Terveydenhoidosta saat tietoa terveysasemalta.

Mikä on toimeentulotuki?

Voit hakea toimeentulotukea, jos rahasi eivät riitä välttämättömiin menoihin. Välttämättömiä menoja ovat esimerkiksi vuokra, ruoka, terveydenhoito ja vaatteet.

Toimeentulotuessa on 3 osaa:

- perustoimeentulotuki
- täydentävä toimeentulotuki
- ehkäisevä toimeentulotuki.

Perustoimeentulotukea haetaan Kelasta.

Sinulla voi myös olla sellaisia menoja, joihin et voi saada perustoimeentulotukea. Tällöin kunnan sosiaalipalvelut voi harkintansa mukaan myöntää sinulle täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea.

Hae aina ensin Kelasta perustoimeentulotukea. Kirjoita hakemuksen Lisätietoja-kohtaan ne menot, joihin tarvitset täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Voit pyytää samalla, että Kela siirtää hakemuksen kunnan käsiteltäväksi.

Mihin menoihin tukea voi saada?

Perustoimeentulotukea ei voi saada kaikenlaisiin menoihin. Se on tarkoitettu välttämättömiin menoihin, kuten asumiseen ja ruokaan.

Perustoimeentulotuessa hyväksyttävät menot jaetaan perusosaan ja muihin perusmenoihin.

Perusosa

Perusosaan on laskettu valmiiksi arjen tavalliset menot, kuten ruoka ja vaatteet.

Kun haet tukea, sinun ei tarvitse esittää kuitteja tai laskuja näistä menoista.

Jokaiselle perheenjäsenelle huomioidaan oma perusosansa.

Perusosaan sisältyvät

- ruokamenot
- vaatemenot
- vähäiset terveydenhuoltomenot (esimerkiksi itsehoitolääkkeet, joihin ei tarvita reseptiä)
- henkilökohtaisesta puhtaudesta ja kodin puhtaudesta aiheutuvat menot
- paikallisliikenteen käyttö
- sanomalehden tilaus
- puhelimen ja tietoliikenteen käyttö sekä verkkoyhteydet
- harrastukset ja virkistys
- muut vastaavat jokapäiväiseen elämään kuuluvat menot.

Muut perusmenot

Tilanteesi mukaan tukea voidaan lisäksi myöntää muihin perusmenoihin.

Jos haet tukea näihin menoihin, sinun täytyy toimittaa menoihin liittyvät kuitit ja laskut Kelaan hakemuksen liitteenä.

Kela ottaa huomioon nämä menot kokonaisuudessaan, jos ne ovat kohtuullisen suuruisia.

Muita perusmenoja ovat

- asumismenot (esimerkiksi vuokra, vastike, sähkö, kotivakuutus ja omakotitalon hoitomenot)
- välttämättömät muuttokustannukset
- julkisen terveydenhuollon menot, jotka eivät sisälly perusosaan (esimerkiksi terveyskeskuksen asiakasmaksut, reseptilääkkeet ja silmälasit)
- lasten kunnallisen päivähoidon menot
- koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot
- tietyt menot, jotka aiheutuvat etävanhemmalle lapsen tapaamisesta
- välttämättömän henkilötodistuksen, oleskeluasiakirjan tai matkustusasiakirjan hankintamenot.

Mitkä tulot vaikuttavat tukeen?

Perustoimeentulotuen määrään vaikuttavat kaikki tulot ja varat, joita sinulla ja perheelläsi on. Tuloihin lasketaan myös tuet, joita saat.

Perustoimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tuki. Se tarkoittaa, että sinun täytyy hakea ensin muita tukia, joihin sinulla on oikeus.

Kelan maksamia muita tukia ovat esimerkiksi

- työttömyysturva
- asumistuet
- eläkkeet
- opintotuki
- sairauspäiväraha
- vanhempainpäiväraha
- lapsilisä
- kotihoidontuki
- elatustuki.

Kun toimeentulotuesta päätetään, tulot otetaan huomioon nettomääräisinä eli verojen jälkeen.

On hyvä muistaa, että toimeentulotukeen vaikuttavat myös käytettävissä olevat varasi. Varat tarkoittavat esimerkiksi pankkitilillä säästössä olevaa rahaa tai sellaista omaisuutta, jonka voit myydä, kuten kesämökkiä.

Miten tuen määrä lasketaan?

Voit saada perustoimeentulotukea, jos sinulla on enemmän perustoimeentulotuessa hyväksyttäviä menoja kuin tuloja ja varoja.

Kela tekee tuloistasi, varoistasi ja menoistasi laskelman. Perusosa lasketaan mukaan menoihin. Laskelman avulla selviää, kuinka paljon voit saada perustoimeentulotukea.

Tuen määrä saadaan siten, että tuloista ja varoista vähennetään menot, joihin voi saada toimeentulotukea.

Toimeentulotuesta ei mene veroa.

Esimerkki toimeentulotuen määrän laskemisesta

Simo on työtön yksinhuoltaja, jolla on 11- ja 13-vuotiaat lapset. Hän hakee Kelasta perustoimeentulotukea, koska hänen rahansa eivät riitä kaikkiin menoihin. Simolla ei ole myöskään varoja, kuten säästöjä pankkitilillä.

Perheen tuloja ovat

- työmarkkinatuki ja lapsikorotus
664,96 euroa kuukaudessa
- lapsilisä ja yksinhuoltajakorotus
326,32 euroa kuukaudessa
- asumistuki
592,80 euroa kuukaudessa
- elatustuki
334,70 euroa kuukaudessa

Tulot yhteensä:

1 918,78 euroa kuukaudessa

Perheen menoja ovat

- vuokra 810 euroa kuukaudessa
- vesimaksu
45 euroa kuukaudessa
- tavalliset arjen menot eli perusosat yhteensä 1 255,11 euroa kuukaudessa:
 - yksinhuoltaja
574,63 euroa kuukaudessa
 - ensimmäinen yli 10-vuotias lapsi
352,84 euroa kuukaudessa
 - toinen yli 10-vuotias lapsi
327,64 euroa kuukaudessa

Menot yhteensä:

2 110,11 euroa kuukaudessa

Tuloista vähennetään menot:

1 918,78 euroa – 2 110,11 euroa = –191,33 euroa

Simon perheelle maksetaan perustoimeentulotukea 191,33 euroa kuukaudessa.

Hakeminen ja maksaminen

Hae perustoimeentulotukea verkossa:

www.kela.fi/asiointi

Tarkista hakemuksesta, mitä liitteitä siinä täytyy olla. Myös liitteet voi lähettää verkossa.

Voit hakea tukea myös lomakkeella, jonka saat Kelan toimistoista ja verkkosivuilta:

www.kela.fi/lomakkeet

Jos haet tukea lomakkeella, postita se Kelaan.

Kelan postiosoite on

Kela

PL 10

00056 KELA

Jos et voi hakea perustoimeentulotukea verkossa tai paperilomakkeella, voit hakea sitä suullisesti. Soita silloin Kelaan tai mene Kelan toimistoon.

Kuinka kauan käsittely kestää?

Muista täyttää hakemus huolellisesti.

Toimita Kelaan kaikki liitteet, joita hakemuksessa tarvitaan.

Se nopeuttaa hakemuksen käsittelyä.

Jos hakemuksessasi on kaikki tarvittavat tiedot, saat Kelasta päätöksen 7 arkipäivän kuluessa.

Jos Kela arvioi yhdessä sinun kanssasi, että hakemus on kiireellinen, se ratkaistaan samana tai seuraavana arkipäivänä.

Milloin tuki maksetaan?

Kun Kela on käsitellyt hakemuksesi, saat kotiin päätöksen. Päätöksessä kerrotaan tuen määrä, perustelut ja maksupäivä. Saat päätöksen myös silloin, jos sinulle ei ole myönnetty tukea.

Kela maksaa perustoimeentulotuen tilillesi kuukauden 1. pankkipäivänä.

Jos tukesi maksu ei ehdi säännölliseen maksupäivään, Kela maksaa tuen heti päätöksen tekemisen jälkeen.

Silloin rahat ovat pankkitililläsi 2 pankkipäivän päästä päätöksen tekemisestä.

Kela voi maksaa perustoimeentulotuesta vuokran suoraan vuokranantajalle, jos haluat niin. Kela voi maksaa myös sähkölaskusi tai kotivakuutusasi suoraan laskuttajalle, jos haluat niin.

Kun olet saanut päätöksen perustoimeentulotuesta, voit toimittaa Kelaan myös päätöksen jälkeen saamasi laskut, joiden eräpäivä on päätöksesi voimassaolon aikana. Eräpäivä tarkoittaa alkuperäisen laskun eräpäivää, ei muistutuslaskun eräpäivää. Saamassasi päätöksessä kerrotaan tarkemmin, mitkä laskut voit toimittaa Kelaan.

Maksusitoumus

Osa perustoimeentuluestasi voidaan antaa maksusitoumuksena. Maksusitoumuksen voi saada esimerkiksi silmälaseihin.

Saat maksusitoumuksen päätöksen yhteydessä. Maksusitoumuksessa kerrotaan, mitä sillä voi maksaa kaupassa.

Kun sinulle myönnetään perustoimeentulotuki, saat samalla maksusitoumuksen apteekkiin. Maksusitoumuksella saat tarvitsemasi reseptilääkkeet.

Kela lähettää lääkkeiden maksusitoumuksen suoraan apteekkiin verkon kautta. Apteekissa riittää, että näytät Kela-korttisi tai henkilötodistuksen.

Tarvitsetko apua?

Voit saada henkilökohtaista palvelua Kelan asiantuntijalta puhelimitse tai toimistossa.

Jos sinulla tai perheelläsi on tarve keskustella kunnan sosiaalipalvelujen ammattilaisen kanssa, Kela ja kunta voivat tehdä yhteistyötä tilanteesi mukaan.

Ilmoita, jos tilanteesi muuttuu

Jos elämäsi muuttuu,
se voi vaikuttaa Kelasta saamiisi tukiin.
Muutos voi koskea esimerkiksi asumista, tuloja,
työskentelyä tai perhettä.

Muista ilmoittaa muutoksista Kelaan.
Voit tehdä sen verkossa, puhelimitse tai toimistossa.

Sinun vastuullasi on omalta osaltasi varmistaa,
että Kelalla on oikeat tiedot käytettävissään.
Silloin tuki maksetaan sinulle oikean suuruisena.

Jos päätöksessä on virhe

Jos Kelan päätös on mielestäsi virheellinen,
voit hakea päätökseen muutosta.

Saat päätöksen mukana ohjeet siitä, miten muutosta haetaan.

Jos sinulla on kysyttävää, ota ensin yhteyttä Kelaan.

Kelan asiointipalvelussa verkossa voit

- hakea tukia
- lähettää liitteitä
- tarkistaa hakemuksesi tilanteen
- lähettää viestejä
- ilmoittaa muutoksista
- lopettaa tuen.

Näin Kela palvelee

Verkossa

Lue Kelan tuista selkokielellä:

www.kela.fi/selkosuomi

Kysy neuvoa:

www.kela.fi/kysykelasta

Laske tuen määrä:

www.kela.fi/laskurit

Asioi verkossa:

www.kela.fi/asiointi

Verkkopalveluun täytyy kirjautua.

Tarvitset pankkitunnukset
tai mobiilivarmenteen.

Toimistossa

Tarkista toimistojen osoitteet

ja aukioloajat verkosta:

www.kela.fi/toimistot

Tarvitsetko tulkkausta?

Jos et osaa suomea, ruotsia tai
englantia, voit pyytää tulkkausta:

www.kela.fi/tulkkaus

Saamenkieliset palvelut:

www.kela.fi/saame

Puhelimessa

Avoimna arkisin kello 9–16.

Asuminen.....020 692 210

Eläkkeet.....020 692 202

Kuntoutus

ja vammaistuet.....020 692 205

Kansainväliset tilanteet

(arkisin kello 10–15).....020 634 0200

Opiskelu

ja asevelvollisuus.....020 692 209

Perintä.....020 634 4940

Sairastaminen

ja kortit.....020 692 204

Toimeentulotuki.....020 692 207

Työttömyys.....020 692 210

Vanhemmuus.....020 692 206

Varaa aika

Voit varata ajan soittamalla
puhelinpalveluun tai verkossa:

www.kela.fi/varaa-aika

Ajanvaraus verkossa uudistuu.

Uudistuksen jälkeen

sinun täytyy tunnistautua,
kun haluat varata ajan.

Tarvitset tunnistautumiseen
verkkopankkitunnukset
tai mobiilivarmenteen.

Kela selkokielellä

Selkokieliset verkkosivut:

www.kela.fi/selkosuomi

Selkokieliset esitteet:

Eläkkeet ja muut eläkkeensaajan tuet

Lapsiperheet

Muutto Suomeen tai Suomesta ulkomaille

Opiskelu ja asevelvollisuus

Sairastaminen ja kuntoutus

■ **Toimeentulotuki**

Työttömyys

Yleinen asumistuki

Esitteitä saa Kelan toimistoista.

Esitteet muilla kielillä verkossa:

www.kela.fi/muutkielet